



**BIURO  
RZECZNIKA PRAW OBYWATELSKICH**

Warszawa, 20-01-2021 r.

**Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich  
Maciej Taborowski**

**V.511.39.2021.EG**

**Pan  
Tadeusz Kościński  
Minister Finansów  
via ePUAP**

*Wielce Szanowny Panie Ministrze,*

z docierających do mnie sygnałów wynika, że w ostatnim czasie rodzice dzieci z niepełnosprawnościami mają poważne problemy z otrzymaniem środków pochodzących z 1% podatku przekazywanego na rzecz organizacji pożytku publicznego. W praktyce okazuje się, że niejednokrotnie brakuje wpłat, które według wiedzy rodziców miały zasilić subkonto organizacji pożytku publicznego. Beneficjenci skarżą się, że otrzymują znacznie niższe kwoty niż dotychczas (w granicach od ok. 30% do 80% mniej), co w konsekwencji istotnie utrudnia pokrywanie kosztów leczenia i rehabilitacji osób potrzebujących. Rodzice dzieci z niepełnosprawnościami zastanawiają się, jaka jest przyczyna takiego stanu, w szczególności czy miała na to wpływ centralizacja obsługi rozliczeń 1% podatku, którą od 2020 r. powierzono Naczelnikowi Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy, czy też sytuacja związana z pandemią COVID-19.

Przepisy regulujące instytucję przekazania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego zasadniczo zawarte są w art. 45c ustawy z dnia 26 lipca 1991 r. o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2020 r. poz. 1426, z późn. zm. – dalej: „ustawa o PIT”)<sup>1</sup>. Stosownie do treści art. 45c ust. 1 ustawy o PIT, naczelnik urzędu skarbowego właściwy miejscowo dla złożenia zeznania podatkowego, na wniosek, przekazuje na rzecz jednej organizacji pożytku publicznego działającej na podstawie ustawy o działalności pożytku publicznego, wybranej przez podatnika z wykazu, o którym mowa w ustawie o działalności pożytku publicznego, kwotę w wysokości nieprzekraczającej 1% podatku należnego wynikającego: z zeznania podatkowego złożonego przed upływem terminu

<sup>1</sup> Podobne uregulowanie znajduje się w art. 21b ustawy z dnia 20 listopada 1998 r. o zryczałtowanym podatku dochodowym od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne (Dz. U. z 2020 r. poz. 1905, z późn. zm.).

określonego na jego złożenie, albo z korekty zeznania, jeżeli została ona dokonana w ciągu miesiąca od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego, po jej zaokrągleniu do pełnych dziesiątek groszy w dół.

Co istotne, w 2020 r. **Minister Finansów upoważnił Naczelnika Pierwszego Urzędu Skarbowego w Bydgoszczy do przekazywania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego**. Miało to miejsce na mocy rozporządzenia z dnia 30 lipca 2020 r. w sprawie upoważnienia organu Krajowej Administracji Skarbowej do przekazywania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego (Dz. U. z 2020 r. poz. 1330).

W przepisach ustawy o PIT określono także przypadki, w których możliwe jest **odstąpienie od przekazania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego**.

Zgodnie z art. 45c ust. 2 ustawy o PIT, warunkiem przekazania kwoty na rzecz organizacji pożytku publicznego, jest **zapłata** w pełnej wysokości **podatku** należnego stanowiącego podstawę obliczenia kwoty, która ma być przekazana na rzecz organizacji pożytku publicznego, **nie później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego**.

Stosownie zaś do treści art. 45c ust. 6 ustawy o PIT, naczelnik urzędu skarbowego odstępuje od przekazania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego, jeżeli:

1) organizacja nie podała, zgodnie z ustawą o działalności pożytku publicznego, numeru rachunku bankowego właściwego do przekazania 1% podatku lub numer tego rachunku jest nieprawidłowy;

2) organizacja została usunięta z wykazu prowadzonego zgodnie z art. 27a ustawy o działalności pożytku publicznego;

3) podatnik we wniosku podał numer wpisu do Krajowego Rejestru Sądowego (dalej: „KRS”), którego nie zawiera wykaz prowadzony zgodnie z art. 27a ustawy o działalności pożytku publicznego.

Z danych przekazanych przez Ministerstwo Finansów w odpowiedzi z dnia 15 stycznia 2021 r. (nr DPP2.054.11.2020.1) na interwencję senatorską w sprawie opóźnień i blokady przekazywania środków z tzw. 1% podatku wynika, że **za 2019 r. negatywnie zweryfikowano 398 225 wniosków o przekazanie 1% podatku dochodowego od osób fizycznych**. Zdaniem resortu finansów, we wszystkich ww. przypadkach doszło do spełnienia ustawowych przesłanek odstąpienia od przekazania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego.

W tym kontekście, po pierwsze powstaje pytanie o to, **w jaki sposób rozkłada się podział łącznej liczby 398 225 negatywnie zweryfikowanych wniosków za 2019 r. na poszczególne ustawowe przesłanki odstąpienia od przekazania 1% podatku**

**na rzecz organizacji pożytku publicznego** (tj. brak zapłaty podatku w podstawowym, wydłużonym lub odroczonym terminie z uwagi na COVID-19, brak podania numeru rachunku bankowego lub podanie numeru niewłaściwego, usunięcie organizacji z wykazu, podanie we wniosku błędnego numeru KRS).

Ponadto, w odniesieniu do przesłanki konieczności zapłaty podatku (art. 45c ust. 2 ustawy o PIT) wskazać należy, że w związku ze stanem epidemii COVID-19, na mocy przepisów ustawy z dnia 2 marca 2020 r. o szczególnych rozwiązaniach związanych z zapobieganiem, przeciwdziałaniem i zwalczaniem COVID-19, innych chorób zakaźnych oraz wywołanych nimi sytuacji kryzysowych odroczony (Dz. U. z 2020 r. poz. 1842, z późn. zm.) został wydłużony termin złożenia rocznych deklaracji podatkowych za 2019 r. oraz wpłaty należnego podatku PIT **do dnia 1 czerwca 2020 r.** Ustawodawca zdecydował także w art. 52v ustawy o PIT, że naczelnik urzędu skarbowego przekaze kwotę na rzecz organizacji pożytku publicznego na podstawie wniosku wypełnionego w zeznaniu podatkowym złożonym **do dnia 1 czerwca 2020 r.** albo w korekcie tego zeznania złożonej **do dnia 30 czerwca 2020 r.**, a także w oświadczeniu, o którym mowa w art. 45c ust. 3a, złożonym **do dnia 1 czerwca 2020 r.**

Z przepisów ogólnych wynika zaś, że kwotę 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego naczelnik urzędu skarbowego przekazuje w terminie **od maja do lipca roku następującego po roku podatkowym**, za który składane jest zeznanie podatkowe, na rachunek bankowy właściwy do przekazania 1% podatku podany przez organizację pożytku publicznego zgodnie z przepisami ustawy o działalności pożytku publicznego (art. 45c ust. 4 ustawy o PIT).

W związku z powyższym powstaje pytanie, **w ilu przypadkach za 2019 r. faktycznie doszło do przekazania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego na podstawie wydłużonych terminów rozliczenia podatku z powodu COVID-19, a w ilu przypadkach w tej grupie nastąpiła negatywna weryfikacja.**

Dodatkowo należy mieć na uwadze, że w 2020 r. podatnicy niejednokrotnie składali wnioski o odroczenie terminu płatności podatku z uwagi na to, że ich płynność finansowa uległa pogorszeniu w związku z ponoszeniem negatywnych konsekwencji ekonomicznych z powodu COVID-19. Tym samym, należy ustalić, **czy w takich okolicznościach podatnicy zachowali prawo do przekazania 1% podatku na rzecz organizacji pożytku publicznego, czy też wówczas następowała weryfikacja negatywna, ponieważ faktyczna zapłata podatku następowała później niż w terminie dwóch miesięcy od upływu terminu dla złożenia zeznania podatkowego.**

Natomiast w odniesieniu do przesłanek ustawowych wynikających *stricte* z błędów formalnych (art. 45c ust. 6 ustawy o PIT), tj. błędny numer rachunku bankowego, błędna organizacja, błędny numer KRS, powstaje pytanie **o rozważenie możliwości wprowadzenia**

**do obecnie obowiązujących przepisów regulacji umożliwiającej wezwanie podatnika do uzupełnienia tego rodzaju braków, tak aby w efekcie zapewnić beneficjentom jak najszerszy dostęp do 1% podatku.**

W tym kontekście wyjaśnić należy, że do dnia 22 marca 2014 r. przepisy ustawy o PIT nie określały sposobu postępowania w sytuacji, w której podatnik błędnie określił organizację uprawnioną do ulgi bądź też wskazana przez niego organizacja nie miała statusu organizacji pożytku publicznego. Stąd też, mając na uwadze cel uregulowania, jak również fakt, że mamy do czynienia z „wnioskiem” – jako podaniem o przekazanie części podatku, należy przyjąć, że w takiej sytuacji organ podatkowy powinien wezwać podatnika do uzupełnienia wniosku o przekazanie 1% podatku poprzez prawidłowe wskazanie uprawnionej do ulgi organizacji w trybie art. 169 ustawy z dnia 29 sierpnia 1997 r. – Ordynacja podatkowa (aktualny Dz. U. z 2020 r. poz. 1325, z późn. zm.) – tak też A. Bartosiewicz Adam, R. Kubacki, *PIT. Komentarz*, wyd. V.

Podsumowując, z punktu widzenia organu stojącego na straży konstytucyjnych praw obywatelskich, istotne jest aby **instytucja 1% podatku prawidłowo funkcjonowała w obrocie, zapewniając osobom potrzebującym realną możliwość uzyskania środków niezbędnych do poprawy ich trudnej sytuacji życiowej.**

Tym samym, stosownie do treści art. 16 ust. 1 oraz art. 16 ust. 2 pkt 1 ustawy z dnia 15 lipca 1987 r. o Rzeczniku Praw Obywatelskich (Dz. U. z 2020 poz. 627), zwracam się do Pana Ministra z uprzejmą prośbą o szczegółowe ustosunkowanie się do wskazanych przeze mnie obszarów problemowych, w tym także proszę o wyjaśnienie jaka jest - według resortu finansów - przyczyna znacznego obniżenia kwot uzyskanych przez beneficjentów w ramach 1% podatku za 2019 r.

Ponadto, zwracam się z uprzejmą prośbą o przekazanie dodatkowych informacji statystycznych na temat liczby negatywnie zweryfikowanych wniosków o przekazanie 1% podatku dochodowego od osób fizycznych oraz podatku dochodowego od osób fizycznych oraz zryczałtowanego podatku dochodowego od niektórych przychodów osiąganych przez osoby fizyczne w okresie ostatnich 5 lat, z uwzględnieniem podziału na poszczególne ustawowe przyczyny odmowy.

*Łączę wyrazy szacunku*

Maciej Taborowski

Zastępca Rzecznika Praw Obywatelskich

*/-podpisano elektronicznie/*